

בית המשפט מחדד את גבולות האחריות הפלילית בדיני תחרות

מזכר לקוחות - מחלקת דיני תחרות - יוני 2026

לקוחות יקרים,

ביום 31 במאי 2026 פרסם בית המשפט המחוזי בירושלים הכרעת דין רחבת היקף בתיק ת"פ-54589-02-17 מדינת ישראל נ' שרון ואח', שעניינו תיאום הצעות והליכים תחרותיים בתחום רכש המחשוב. בית המשפט הרשיע שורה של חברות ונושאי משרה בעבירות של צד להסדר כובל, ובחלק מן האישומים גם בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, וכן הרשיע שני נושאי משרה בעבירות של הפרת חובת פיקוח לפי חוק התחרות.

כתב האישום עסק בעסקאות רכש בתחום המחשוב, ובטענה כי בין השנים 2009-2012 חברות שעסקו בהפצת חומרה ותוכנות מחשב, יחד עם נושאי משרה בהן, תיאמו מחירים וקבעו מי תהיה החברה הזוכה בבקשות להצעות מחיר ובהליכים תחרותיים אחרים, בעיקר מול התעשייה האווירית לישראל.

בית המשפט עמד על כך שעבירת ההסדר הכובל כוללת, בין היתר, קיומו של הסדר בין בני אדם המנהלים עסקים, הכולל הגבלה שלפחות אחד הצדדים נוטל על עצמו, באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות. בית המשפט הדגיש כי "הסדר" יכול להתגבש לא רק בהסכם כתוב, אלא גם בעל פה, בהתנהגות, או בהבנה משותפת משתמעת; וכי לצורך העבירה אין הכרח להוכיח פגיעה בפועל בתחרות, אלא די בפוטנציאל לפגיעה. עוד הוזכרו החזקות החלוטות בחוק, ובהן כבילות הנוגעות למחיר, רווח וחלוקת שוק.

סידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנרגיה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישעיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948

ברובם המכריע של האישומים הרשיע בית המשפט חברות ונושאי משרה שונים בעבירת צד להסדר כובל, ובחלק ניכר מהם גם בעבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. בנוסף, בית המשפט הרשיע שני נושאי משרה בעבירה של הפרת החובה לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי חוק התחרות.

פסק הדין משמש תזכורת חשובה לכך שדיני התחרות נאכפים גם בהקשר של מכרזים, הליכי תיחור ובקשות להצעות מחיר, וכי חשיפה משפטית עלולה לחול לא רק על התאגיד אלא גם על מנהלים ונושאי משרה באופן אישי. בהקשר זה חשוב להדגיש כי פסק הדין מבהיר שלצורך ייחוס אחריות פלילית לחברה, אין הכרח שמבצע העבירה יהיה מנהל בכיר דווקא. גם נושא משרה שאינו בכיר, ואף מי שאינו חבר הנהלה או מורשה חתימה, עשוי להיחשב אורגן לפי המבחן הפונקציונלי, אם תפקידו, סמכותו, אחריותו ומרחב שיקול הדעת שלו מצדיקים לראות במעשיו את מעשי החברה. בהקשר זה מפנה בית המשפט במפורש למצב שבו איש שיווק ונציג מכירות ייחשב אורגן בכל הנוגע להגשת הצעות מחיר בהליכים תחרותיים, ואף מיישם גישה זו על נסיבות המקרה שלפניו ביחס לאנשי מכירות שפעלו בשם החברות.

עוד מודגש בפסק הדין כי גם כאשר כלפי חוץ מוצגת תחרות, אין בכך כדי להכשיר התנהלות מתואמת. בית המשפט קובע כי בהליך תחרותי, עצם הגשתן של "הצעות גיבוי" למראית עין עשויה להוות מצג כוזב, שכן אין מדובר בהצעות שנועדו באמת לזכות אלא בהצעות שנועדו ליצור מראית עין של תחרות, שעה שהמחירים והזוכה תואמו מראש. עוד מבהיר בית המשפט כי גם מי שמצטרף להסדר "למראית עין" ובלא כוונה אמיתית לקיימו, ייחשב צד להסדר ויישא באחריות לעבירה.

הסיכון אינו מוגבל להסכמה מפורשת וכתובה, אלא עשוי להתגבש גם על בסיס תיאום לא פורמלי או הבנה משותפת בין מתחרים; וכאשר הנטען הוא תיאום ביחס למחיר, לחלוקת הזכייה או לחלוקת הלקוחות, מדובר בליבת האיסורים שבחוק התחרות.

בהתאם, מומלץ ללקוחות המשתתפים באופן שוטף במכרזים ציבוריים, בהליכי רכש או בתיחורים, לוודא קיומן של הנחיות ציות מעודכנות, לחדד נהלים ביחס למגעים עם מתחרים, לבחון מנגנוני בקרה פנימיים,

טידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנגריה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישעיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948

ולרענן הדרכות ייעודיות להנהלה, לאנשי מכירות ולגורמי רכש והגשת הצעות. עוד מדגיש פסק הדין את החשיבות שביכולת הנהלה להראות כי נקטה פעולות למניעת עבירות בתאגיד, נוכח האפשרות לאחריות אישית של נושאי משרה.

נשמח לסייע בבחינת השלכות פסק הדין על פעילותכם, לרבות מיפוי סיכוני תחרות בהליכי מכרזים ורכש, עדכון תוכניות אכיפה פנימיות, וביצוע הדרכות ממוקדות להנהלה ולעובדים רלוונטיים.

המידע האמור לעיל הינו מידע כללי ותמציתי בלבד, הוא אינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי ויש לקבל עצה מקצועית נפרדת בטרם נקיטת פעולה משפטית או אחרת בקשר עם הנושאים אותם סקרנו.

עו"ד אביטל קלץ
מחלקת דיני תחרות
Avitalk@agmon-law.co.il

עו"ד מירב יונג, שותפה
מחלקת דיני תחרות
Meiravy@agmon-law.co.il

עו"ד מתן מרידור, שותף
ראש מחלקת דיני תחרות
Meridor@agmon-law.co.il

טידני, אוסטרליה
50 Carrington St, NWS 2000
T. +61-2-90606206

באר שבע
גב ים, רחוב האנגריה 77
ט. 03-6071450
פ. 08-6155780

תל אביב
מגדל אלקטרה, יגאל אלון 98
ט. 03-6078607
פ. 03-6078666

ירושלים
ישעיהו ליבוביץ 30, בניין 2
ט. 02-5607607
פ. 02-5639948